

Ιστοριογραμμή: Τα πρώτα γεγονότα της έναρξης της Ελληνικής Επανάστασης του 1821

Α) Στην **Ορεινή Ακράτα της Αιγιαλείας**, στη θέση Πόρτες του χωριού Αγριδίου της Νωνάκριδας, όπου στις 14 Μαρτίου 1821, ο οπλαρχηγός Νικόλαος Σολιώτης με τα παλικάρια του «χτύπησε» τους Τούρκους εν αγνοία των προκρίτων της περιοχής, ρίχνοντας τα πρώτα βόλια του Αγώνα. Τιμώντας τον όρκο του στη Φιλική Εταιρεία, και την υπόσχεση που είχε δώσει στον Παπαφλέσσα να σηκώσει πρώτος τα όπλα, μαζί με τον αδερφό του Αργύρη, τον Αναγνώστη Κορδή και άλλους κλέφτες, στήνει ενέδρα, στις Πόρτες Αγριδίου, σε Τούρκους φοροεισπράκτορες και ταχυδρόμους, οι οποίοι μετέφεραν γράμματα του Μεχμέτ Σαλήχ της Τριπολιτσάς στον Χουρσίτ Πάσα των Ιωαννίνων, σκοτώνοντας τρεις από αυτούς. Λειτουργώντας ως «Πυροδότης της Επανάστασης» σκόρπισε με την πράξη του ενθουσιασμό στις ψυχές των σκλαβωμένων Ελλήνων, διώχνοντας τους φόβους τους, και προκάλεσε έναν καταγίγισμό πολεμικών επεισοδίων και εξεγέρσεων σε όλο το Μοριά. Το 1826, ο Ιμπραήμ, ως αντίποινα για την δράση του Νικολάου Σολιώτη, λεηλάτησε τη Νωνάκριδα, καίγοντας το χωριό Σολοί από όπου καταγόταν. Ήταν τέτοιο το μένος του, όπου μπήκε έφιππος στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου των Σολών, χαράζοντας με το σπαθί του, την εικόνα της Παναγίας Βρεφοκρατούσας στο πρόσωπο.

Β) **Επαναστατικός αναβρασμός επικρατούσε στη Μάνη το Μάρτιο του 1821.** Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης βρισκόταν στην Καρδαμύλη και οι Φιλικοί είχαν κάμψει τις αντιρρήσεις του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη για το άκαιρο του ξεσηκωμού. Στα μέσα του μηνός ένα πλοίο φορτωμένο με πολεμοφόδια, σταλμένο από τους Φιλικούς της Σμύρνης, φθάνει στο λιμάνι του Αλμυρού, έξω από την Καλαμάτα. Ο Νικηταράς και ο Αναγνωσταράς με τους άνδρες τους αναλαμβάνουν να μεταφέρουν το πολύτιμο φορτίο σε ασφαλές μέρος. Οι οθωμανικές Αρχές της Καλαμάτας πληροφορούνται το γεγονός και ενεργώντας αφελώς ζητούν να μάθουν από τους προκρίτους το περιεχόμενο του φορτίου και γιατί συνοδεύεται από ενόπλους. Αυτοί τους απαντούν ότι οι ένοπλοι είναι χωρικοί που συνοδεύουν φορτία λαδιού για το φόβο των ληστών.

Ο βοεβόδας της Καλαμάτας, Σουλεϊμάν αγάς Αρναούτογλου, πείθεται και ζητά τη βοήθεια των Μανιατών, που στέλνουν στην πόλη 150 άνδρες, υπό τον Ηλία Μαυρομιχάλη (20 Μαρτίου). Από τις 17 Μαρτίου, όμως, οι πρόκριτοι της Μάνης, υπό την αρχηγία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, είχαν υψώσει τη σημαία της επανάστασης στην Τσίμοβα, σημερινή Αρεόπολη της Λακωνίας. Ο παπάς του χωριού όρκισε και ευλόγησε τα όπλα των καπεταναίων και των παλικαριών τους στην εκκλησία των Ταξιάρχων.

Οι ατίθασοι Μανιάτες ξεκίνησαν την Επανάσταση, οκτώ ημέρες πριν από τη συμβατική της έναρξη.

Αμέσως μετά ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης και ο Γιατράκος ξεκινούν για το Μυστρά και τη Μονεμβασιά, ενώ ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης οδεύουν με 2.000 άνδρες προς την Καλαμάτα.

Στο μεταξύ, στο άλλο άκρο της Πελοποννήσου σημειώνεται η πρώτη επαναστατική ενέργεια του Αγώνα, με την πολιορκία των Καλαβρύτων (21 Μαρτίου), την οποία υπερασπίζεται για λογαριασμό των Οθωμανών ένας άλλος Αρναούτογλου, ο Ιμπραήμ.

Οι Μανιάτες φθάνουν έξω από την Καλαμάτα στις 22 Μαρτίου και καταλαμβάνουν τους γύρω λόφους. Τότε μόνο ο αγάς της πόλης κατανοεί τι συμβαίνει. Είναι αργά για να διαφύγει στην Τριπολιτσά, καθώς η Καλαμάτα είναι ολόγυρα αποκλεισμένη, και αποφασίζει να αντιτάξει άμυνα με τους Τούρκους της πόλης. Όταν το πρωί της 23ης Μαρτίου 1821 οι επαναστάτες εισέρχονται στην Καλαμάτα, ο Ηλίας Μαυρομιχάλης ζητά από τον Αρναούτογλου να παραδοθεί, τονίζοντάς του το μάταιο της προσπάθειάς του. Πράγματι, ο αγάς παραδίδει στους επαναστάτες με πρωτόκολλο την πόλη και τον τουρκικό οπλισμό (*στο σήμερα, η παρέλαση στην Καλαμάτα γίνεται στις 23 Μαρτίου*).

Το μεσημέρι, μπροστά στην εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα, οι ιερείς ευλογούν τις σημαίες και ορκίζουν τους αγωνιστές. Επακολούθησε σύσκεψη των οπλαρχηγών, που αποφάσισαν τη δημιουργία μιας επαναστατικής επιτροπής, την οποία ονόμασαν Μεσσηνιακή Γερουσία, για τον καλύτερο συντονισμό του αγώνα. Η ηγεσία της ανατέθηκε στον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, που έφερε τον τίτλο Αρχιστράτηγος του Σπαρτιατικού και Μεσσηνιακού Στρατού. Την ίδια ημέρα η Μεσσηνιακή Γερουσία, με προκήρυξή της προς την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, γνωστοποιεί ότι οι Έλληνες ξεσηκώθηκαν για την ελευθερία τους.